

VERZUIMPAPER HBO 2017

Gebaseerd op de verzuimgegevens over 2016

Jaarlijks brengt Zestor, op verzoek van cao-partijen, een paper ziekteverzuim uit met gegevens over het verzuim in het hbo over een langere reeks van jaren. De verzuimcijfers zijn aangeleverd door 35 van de 37 hogescholen. Dit komt neer op een respons van 95%. Hiermee geven deze cijfers een betrouwbaar beeld over het verzuim in de hbo-sector. Deze verzuimpaper is gebaseerd op gewogen gemiddelden van de verzuimcijfers over 2016.

Het gemiddelde verzuimpercentage over 2016 bedraagt 4,15 procent en vertoont hiermee een lichte stijging ten opzichte van het jaar ervoor (2015: 3,95%).

Volgens het CBS was het ziekteverzuim het hoogst in het openbaar bestuur (5,3%) en zorg & welzijn (5,1%). De gehele sector onderwijs scoort met 4,9% eveneens relatief hoog. Onderstaande cijfers van het CBS over 2016 laten zien dat het hbo met 4,15% gunstig afsteekt ten opzichte van het landelijk gemiddelde in het onderwijs en in de non-profitsector.

Verzuimcijfers 2016		1 ^e kwart.	2 ^e kwart.	3 ^e kwart.	4 ^e kwart	2016 Jaargemiddelde
CBS*	Alle sectoren	4,3 %	3,8 %	3,5 %	4,1 %	3,9 %
	Sector onderwijs	5,5 %	4,9 %	4,1 %	5,1 %	4,9 %
Zestor	hbo	-	-	-	-	4,1 %

*= CBS-cijfers zijn nog niet definitief, omdat nog niet van alle bedrijfstakken de cijfers over het laatste kwartaal van 2016 zijn ontvangen/verwerkt.

Het landelijke gemiddelde van alle sectoren is volgens het CBS in 2016 gelijk gebleven op 3,9%. Op basis van het huidige cijfer is het gemiddeld verzuim binnen het hbo dus 0,2% hoger dan het landelijke gemiddelde.

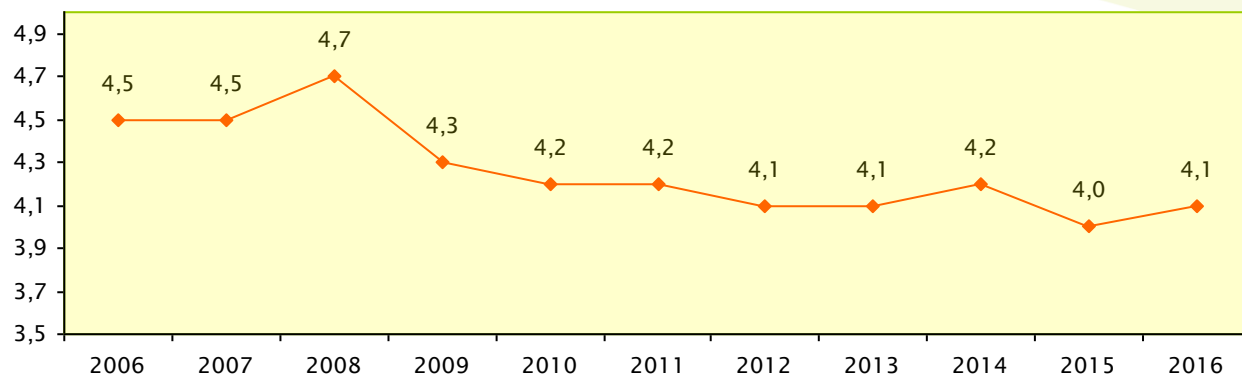
Onderstaande tabel bevat een overzicht van de belangrijkste verzuimindicatoren voor het hbo in de periode 2012 t/m 2016:

Hbo	2012	2013	2014	2015	2016
Verzuimpercentage	4,1%	4,1%	4,2%	4,0%	4,15%
Verzuimfrequentie	0,93	0,89	0,78	0,76	0,75
Verzuimduur (in dagen)	16,6	17,0	20,2	21,3	22,2

Verzuimpercentage

Het verzuimpercentage geeft het gemiddelde aantal zieke werknemers weer per honderd werknemers. Onderstaande grafiek geeft een beeld van het verzuimpercentage in het hbo over de laatste 10 jaar.

Grafiek 1: verloop gemiddelde verzuimpercentage hbo 2006 - 2016

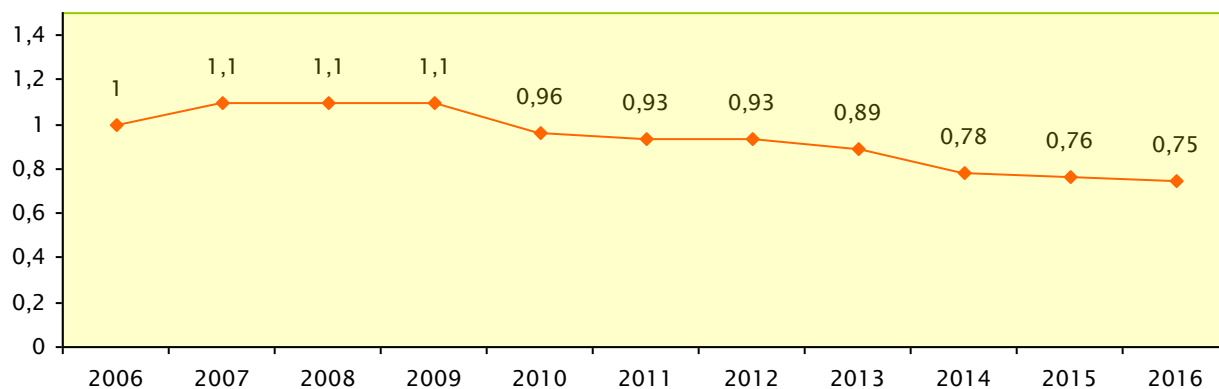

Het ziekteverzuim in Nederland heeft sinds 2009 een daling ingezet die volgens het CBS mogelijk verband houdt met de economische crisis in die periode. De laatste jaren schommelt het landelijke ziekteverzuim voor alle bedrijfstakken rond de vier procent. Het gemiddelde voor de sector hbo is steeds dichterbij het landelijke gemiddelde gekomen.

Verzuimfrequentie

De verzuimfrequentie geeft het gemiddeld aantal ziekmeldingen per werknemer per jaar aan. In 2016 hebben de medewerkers zich gemiddeld 0,75 maal ziek gemeld.

Grafiek 2: verloop verzuimfrequentie hbo 2001-2016

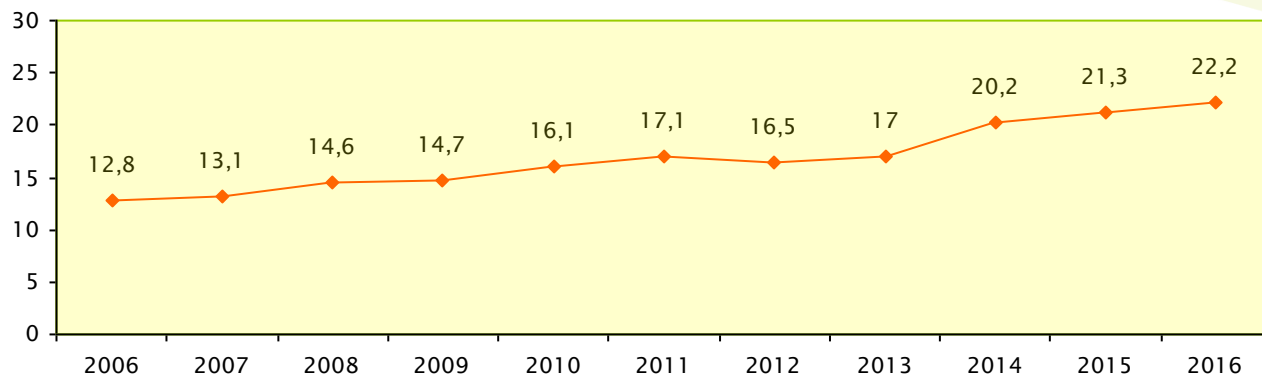

De verzuimfrequentie, oftewel het gemiddeld aantal ziekmeldingen per werknemer in het kalenderjaar, is met 0,75 relatief laag te noemen.

Verzuimduur

De gemiddelde verzuimduur is in 2016 wederom iets gestegen, namelijk van 21,3 naar 22,2 verzuimdagen. Dit cijfer geeft aan hoeveel dagen gemiddeld verzuimd wordt per verzuimmelding. De hoogte van de verzuimfrequentie bepaalt mede de gemiddelde verzuimduur.

Grafiek 3: verloop gemiddelde verzuimduur hbo 2000-2014 (in dagen)

Categorieën personeel

Bij de invoer van verzuimgegevens wordt onderscheid gemaakt in 'verplichte' en 'niet verplichte' rubrieken. Onderstaande informatie is gebaseerd op een lagere respons dan bij bovengenoemde gegevens. Dit komt doordat niet alle hogescholen gegevens hebben ingevoerd over categorieën van personeel.

Geslacht

Het verzuim onder vrouwelijke medewerkers is het hbo ligt over het jaar 2016 ongeveer 1,6% hoger dan onder mannen. Deze meting is gebaseerd op de invoer van 25 van de 37 hogescholen. Ten opzichte van 2015 is het verschil in het verzuimpercentage tussen mannen en vrouwen groter geworden. Ook landelijke verzuimcijfers van het CBS tonen een gemiddeld hoger verzuim aan onder vrouwelijke medewerkers. Het CBS-cijfer voor 2015 was respectievelijk 3,1% voor mannen en 4,4% voor vrouwen (1,3% verschil).

Onderwijzend / Ondersteunend personeel

Het verzuim bij ondersteunend personeel is 5,0% en daarmee 1,2% hoger dan bij onderwijsgevend personeel (3,8%). Deze meting is gebaseerd op 21 van de 37 hogescholen. Vorig jaar bedroeg het verschil nog 0,9%.

Leeftijd

Indien het verzuimpercentage wordt uitgesplitst naar leeftijdscategorieën, is te zien dat het gemiddelde ziekteverzuimpercentage toeneemt met de leeftijd. De gegevens in onderstaande tabel zijn gebaseerd op de invoer van ca. 20 hogescholen. In vergelijking met het voorgaande jaar is er een stijging te zien in het verzuim onder 55-plussers en een lichte daling onder de leeftijdscategorieën 35-44 en 45-54 jaar.

Leeftijdsklassen	25-34	35-44	45-54	55 en hoger
Verzuimpercentage 2015	2,63 %	4,11 %	4,21 %	5,09 %
Verzuimpercentage 2016	3,02 %	4,00 %	3,98 %	5,70 %

Aanbevelingen

In het hbo schommelt het gemiddelde verzuim de laatste paar jaar rond de 4% en vertoont in 2016 een lichte stijging. Onderlinge verschillen tussen hogescholen kunnen groot zijn.

Er valt winst te behalen op de volgende punten:

- Hogescholen of organisatieonderdelen zoals faculteiten of instituten met een verzuim boven de 4,5% doen er goed aan om een nader onderzoek te doen naar de oorzaken. Faciliteer de leidinggevenden met een verzuimtraining waarin aandacht is voor verzuimpreventie.
- Het verzuim onder onderwijsondersteunend personeel is hoger dan bij onderwijzend personeel. Dit behoeft mogelijk nader onderzoek binnen de hogeschool.
- Bij langdurig verzuim blijft het advies 'zoom in op het individuele verzuimgeval'. Betrek dan ook de medewerker zelf bij het opstellen van een plan van aanpak.
- Breng een bezoek aan collega-hogescholen van vergelijkbare omvang om u te laten inspireren over de verzuimaanpak. Zestor heeft toegang tot een breed netwerk van professionals die zich bezighouden met gezondheidsbeleid, en kan u desgewenst in contact brengen met contactpersonen van andere hogescholen.